

**DN. DVRANDI|| à Sancto Portiano, in Senten=||tias
Theologicas Petri Lombardi|| Commentariorum libri||
quatuor.||**

Durandus <de Sancto Porciano>

Antverpiæ, 1567

Quæstio secunda. Vtrum peccatum primi angeli fuerit aliis causa vel
ocasio peccandi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72607)

sancti viri vincunt dæmonum tentationes, sic eorum potestas minuitur, ut statim illum a quo deus est non possit ulterius de eodem peccato tentare, in istis breuiter terminatur, &c.

QVÆSTIO PRIMA.

Vtrum primus angelus inter peccantes fuerit de supremo ordine.

Tho. 1. q. 63. ar. 7.

Circa distinctionem istam queruntur quatuor. Primus est de quo ordine fuerit primus angelus inter peccantes. Secundus est vtrum peccatus eius fuerit aliis occasio peccandi. Tertium est vtrum inter dæmones sit ordo prælationis. Quartum est vtrum dæmon tentas hominem de aliquo peccato, & victus ab eo possit iterum aliquem tentare. Ad primum sic proceditur, & videtur quod primus inter peccantes non fuerit de supremo ordine, quia infra dist. 8. dicit Aug. quod dæmones cum suo principe nunc dæmone tunc archangelo, &c. ergo primus inter peccantes fuit archangelus. Sed ordo archangelorum non est supremus, igitur &c.

2 Item secundum Gregorium de primo angelo peccante intelligitur illud Ezec. 28. tu Cherub extensus & protegens, fuit ergo de ordine cherubin, sed ille ordo non est supremus sed seraphin, quare &c.

3 **IN CONTRARIUM** est, quod dicitur Job 40. Ipse est principium viarum Dei, ergo fuit omnium creaturarum primus.

4 **RESPONSIO.** Cum hæc quæstio sit de facto, & scriptura nihil dicat de hoc quin satis possit exponi ab eo qui tenere vellet contrarium, ideo non plenè per certitudinem potest determinari quid tenendum sit, illud enim quod scriptura dicit Esa. 14. de Lucifero intelligitur ad litteram de rege Babylonis, & illud quod dicitur Ezec. 28. tu cherub, &c. intelligitur de rege Tyri. De primo autem angelo qui peccauit, non intelligitur nisi per quandam allegoriam. Ex qua nunquam potest esse efficax argumentum propter quod Aug. mouens quæstionem illam. 11. super Gene. non soluit eam, quia parum intromittit se de angelis vbi aliqua certitudo non potest haberi.

5 Alii autem doctores variantur in quæstione ista. Damasc. enim lib. 2. ca. 3. in princ. dicit eum fuisse ex his angelicis virtutibus quæ prærant terrestri ordini, & cui terra commissa erat. & hoc probabiliter, quia sicut se habet peccatum ad angelum, sic mori in peccato ad hominè, quare quod est hominibus mors, hoc est angelis casus secundum Damasc. Sed Deus primum hominem peccantem non dimisit in peccato mori, nec decuit, ut videtur, quod prima eius creatura in humana specie deficeret à fine, ad quem diuinitus ordinata erat, ergo non decuit Deum primum & supremum in natura angelica dimittere peccare, & sic à fine suo deficere.

6 Huic opinioni concordat opinio Platonicorum, quæ recitat Aug. 8. & 11. de ciui. Dei, dicebant enim quod omnes Dii erant boni: Sed dæmonum quidam boni, quidam mali, deos nominantes substantias intellectuales, quæ sunt à globo lunari & supra, dæmones verò illas quæ sunt à globo lunari & infra. Cum enim, ut ait Aug. 3. de tri. tota natura corporalis administraretur per spirituales, non est erroneum credere supremos angelos soli diuinæ contemplationi vacare, medios verò administrare corpora celestia. Infimos verò administrare corpora infima: Et ex his solum aliquos peccasse, aliquos non, sicut dicit Damasc. Greg. verò ponit quod primus angelus qui peccauit, fuit supremus simpliciter de supremo ordine supremæ Hierar. Vnde, 32. moralium & in homil. de centum ouibus dicit, quod de cæteris agminibus angelorum prælati, eorum claritate transcendit, de eorum operatione clarior fuit. Est etiam ad hoc probabilis ratio, quia motuum angelis ad peccandum videtur fuisse consideratio propriæ excellentiæ: Sed illud maxime locum habuit, vel habere potuit in supremo angelo, quare &c.

7 Ista sententia tenetur communis, cui non obuiat ratio inducta pro prima opinione, quia primus homo fuit à Deo immediatè creatus, non autem eius posteritas, propter quod non decuit primum hominem priuari beatitudine, sicut aliquè de posteritate, sed omnes angeli fuerunt immediatè à Deo creati. Et ideo non est maius inconuen-

niens supremum angelum peccasse & defecisse à beatitudine, quam quemcumque alium.

8 **AD PRIMVM** argumentum dicendum quod archangelus ibi non nominat ordinem, sed principatum: Et quia ille qui peccauit, secundum gradum necessariè fuit excellentior omnibus, ideo archangelus dicitur quasi princeps omnium angelorum.

9 Ad secundum dicendum quod cherubin interpretatur plenitudo scientiæ, seraphin autem ardentes, siue incendentes. Et quia scientia quæ inflat, potuit esse occasio ruinae, non autem charitas, quæ edificat, ideo non vocatur seraphin, sed cherubin, quanquam ex ordine seraphin fuerit.

QVÆSTIO SECUNDA.

Vtrum peccatum primi angeli, fuerit aliis causa vel occasio peccandi.

Tho. 1. q. 63. ar. 8.

Secundo verò queritur vtrum peccatum primi angeli fuerit aliis causa vel occasio peccandi. Et videtur quod non, quia sicut mali per auersionem ceciderunt, ita boni per conuersionem confirmati sunt. Sed in bonis angelis non ponitur vnus causa vel occasio fuisse conuersionis alterius, ergo nec in malis debet poni vnus fuisse causa vel occasio auersionis alterius.

2 Item causa prior est causata, sed omnes mali angeli simul peccauerunt (ut dicit Damasc.) ergo vnus non fuit causa vel occasio peccandi aliis.

3 **CONTRA.** Apoc. 12. dicitur quod draco traxit secum tertiam partem stellarum, sed non dicitur traxisse de loco ad locum, sed de situ ad situm (scilicet de gratia ad culpam) ergo &c.

4 **RESPONSIO.** Cum hæc quæstio sit de facto, sicut & præcedens: Cum etiam scriptura nihil dicat de hoc, quin satis exponi possit ab eo qui vellet tenere oppositum. Ideo non potest plenè per certitudinem determinari quid tenendum sit. Communiter tamen dicitur quod inter peccatum primi angeli & aliorum, non fuit solum ordo secundum quantitatem culpæ (ut quidam voluerunt) sed etiam in causalitate, ita scilicet quod peccatum primi angeli fuit aliorum causa exemplaris non præcedens tempore, sed natura. Quod enim tempore non præcesserit patet, quia nullus aspiciens ad malum operatur: Sed peccatum primi angeli mox ut fuit consummatum apparuit malum, ergo non potuit esse motuum appetitus aliorum. Minor patet, quia secundum Damasc. quod est hominibus mors, hoc est angelis casus: & ideo sicut homo in morte recipit pro peccato condemnationem, sic recipit angelus statim post peccatum (propter quod apparuit) statim malum.

5 Quod verò naturam præcesserit patet sic, quia plures operationes instantaneæ possunt simul esse in tempore, licet vna præcedat aliam causalitate, sicut dum est ignis videtur, & videti complacet. Sed electio & cognitio angelis sunt operationes instantaneæ, ergo dum elegit illicite primus angelus potuit hoc simul inferior angelus cognoscere & electioni eius, vel simili consentire, & sic peccare ad eius exemplaritatem.

6 **AD** primum argumentum dicendum quod sicut peccatum primi angeli fuit occasio peccati aliorum, sic conuersio primi angeli inter bonos potuit, & forte fuit occasio conuersionis aliorum. Similis est ratio in his & in illis. Et simili modo loquitur de eis scriptura. Sicut enim de malis dicitur Mat. 25. Ite maledicti in ignem æternum, qui parati estis diabolo & angelis eius: Sic de bonis dicitur Apoc. 12. Michael & angeli eius.

7 Ad secundum dicendum quod causa non semper præcedit effectum tempore, sed sufficit quod præcedat natura, quod & fuit in peccato angelorum.

QVÆSTIO TERTIA.

Vtrum in dæmonibus sit ordo prælationis.

Tho. 1. q. 109. ar. 1.

Tertio queritur vtrum in dæmonibus sit ordo prælationis. Et videtur quod non, quia in bonis angelis, nihil est inordinatum, ergo in malis nihil est ordinatum.